

Управління культури, національностей, релігій та туризму
Хмельницької облдержадміністрації

Хмельницька обласна універсальна
наукова бібліотека імені Миколи Островського

Серія
«Видатні особистості
Хмельниччини»

ГЕРОЇ УКРАЇНИ: Хмельницька область

Довідково-біобібліографічне видання,
2-е, доповнене і перероблене

Хмельницький
2016

ББК 91.28

Г 39

Герої України: Хмельницька область: довід.-біобібліогр. вид., 2-е допов. і переробл. / Упр. культури, національностей, релігій та туризму Хмельниц. облдержадмін., ХОУНБ ім. М. Островського. – Хмельницький, 2016. – 52 с. – (Сер. «Видатні особистості Хмельниччини»).

Друкується за рішенням Науково-редакційної ради Хмельницької ОУНБ ім. М. Островського, протокол № 7 від 05.07.2016 р.

Укладач: *Шейн О.М.*

Редактори: *Синиця Н.М., Маковська В.В., Марчак Т.Ф.*

Відповідальна за випуск: *Н.М. Синиця*

ISBN 978-966-97117-2-4

©Хмельниц. ОУНБ ім. М. Островського

Передмова

До уваги користувачів другий випуск довідково-біобібліографічного видання, мета якого – ознайомити читацьку аудиторію з іменами наших земляків і пов'язаних з Хмельниччиною особистостей, які були відзначені високим званням – Герой України.

У виданні подано короткі відомості про історію нагороди, описи нагородних атрибутів звання Героя України, Положення про нагороду.

Персоналії Героїв та їхні праці подаються в алфавітній послідовності, матеріали про них – у логічній.

Бібліографічний опис та скорочення слів здійснені відповідно до державних стандартів України – ДСТУ 7.1:2006, ДСТУ 3582: 2013.

Відбір матеріалів завершено в червні 2016 року.

*Хмельницька обласна універсальна
наукова бібліотека імені Миколи Островського
вул. Героїв Майдану, 28
29013, м. Хмельницький
E-mail: library@ounb.km.ua
Контактні телефони: 65-80-84, 79-47-31
www.ounb.km.ua*

Звання Герой України – державна нагорода України, найвищий ступінь відзнаки в Україні, що присвоюється громадянам України за здійснення визначного героїського вчинку або визначного трудового досягнення.

Герою України вручається орден «Золота Зірка» за здійснення визначного героїського вчинку або орден Держави – за визначні трудові досягнення.

ІСТОРІЯ НАГОРОДИ

23 серпня 1998 року Указом Президента України № 944/98 встановлено відзнаку Президента України «Герой України» (з врученням ордена «Золота Зірка» або ордена Держави). Указом також затверджені Статут відзнаки Президента України «Герой України» та описи орденів «Золота Зірка» та Держави. 16 березня 2000 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про державні нагороди України», у якому було передбачено, що державною нагородою України – вищим ступенем відзнаки в Україні є звання Герой України (з врученням ордена «Золота Зірка» або ордена Держави). Було встановлено, що дія цього Закону поширюється на правовідносини, пов'язані з нагородженням осіб, нагороджених відзнаками Президента України до набрання чинності цим Законом; рекомендовано Президенту України привести свої укази у відповідність із цим Законом. 2 грудня 2002 року Указом Президента України № 1114/2002, попередній Указ № 944/98 був визнаний таким, що втратив чинність, затверджено новий Статут звання Герой України; затверджені нові описи ордена «Золота Зірка» та ордена Держави звання Герой України і мініатюри до них.

НАГОРОДНІ АТРИБУТИ ЗВАННЯ ГЕРОЙ УКРАЇНИ

Особі, удостоєній звання Герой України, вручаються нагородні атрибути звання Герой України: орден «Золота Зірка» або орден Держави, Грамота про присвоєння звання Герой України, мініатюра ордену, посвідчення про присвоєння звання Герой України.

Опис ордену «Золота Зірка» звання Герой України

*Знак ордену "Золота Зірка"
звання Герой України*

Орден «Золота Зірка» звання Герой України виготовляється із золота і має форму п'ятикутної зірки, накладеної на вінок із дубового листя. Промені зірки поліровані. Зворотний бік ордену плоский, з написом рельєфними літерами «Герой України» та порядковим номером ордену. У верхньому промені зірки є кільце з вушком, яке сполучається з фігурною колодкою, обтягнутою стрічкою. На зворотному боці колодки є застібка для прикріплення ордену до одягу. Стрічка ордену шовкова муарова зі смужками синього і жовтого кольорів. Згідно із Статутом відзнаки Президента України «Герой України» передбачено, що замість ордену нагороджений може носити мініатюру ордену або орденську планку, які розміщуються вище мініатюр і планок інших відзнак Президента України.

Планка ордену «Золота Зірка» являє собою прямокутну металеву пластинку, обтягнуту стрічкою. На планці – позолочене зображення ордену «Золота Зірка».

Мініатюра ордена «Золота Зірка» є копією ордена у зменшеному вигляді, орденська планка до мініатюри не передбачена.

Опис ордена Держави звання Герой України

Знак ордена Держави звання Герой України

Орден Держави звання Герой України виготовляється із золота і має форму Знака Княжої Держави Володимира Великого (тризуба) в обрамленні двох дубових гілок. Зображення рельєфні.

Зворотний бік ордена плоский, з написом рельєфними літерами «Герой України» та порядковим номером ордена. На верхівці середнього вістря тризуба є кільце з вушком, яке сполучається з фігурною колодкою, обтягнутою стрічкою.

На зворотному боці колодки є застібка для прикріплення ордена до одягу. Стрічка ордена шовкова муарова зі смужками синього і жовтого кольорів. Згідно із Статутом відзнаки Президента України «Герой України» було передбачено, що замість ордена нагороджений міг носити мініатюру ордена або орденську планку, які розміщуються вище мініатюр і планок інших відзнак Президента України.

Планка ордена Держави являє собою прямокутну металеву пластинку, обтягнуту стрічкою. На планці – позолочене зображення ордена Держави.

Мініатюра ордена Держави є копією ордена у зменшеному вигляді, орденська планка до мініатюри не передбачена.

Опис мініатюри орденів «Золота Зірка» та Держави звання Герой України

Для орденів відзнаки Президента України «Герой України» було передбачено, що мініатюра ордену є копією відповідного ордену у зменшеному вигляді.

На відміну від мініатюр орденів відзнаки Президента України «Герой України», мініатюра орденів «Золота Зірка» та Держави звання Герой України єдина, виготовляється із золота і має форму п'ятикутної зірки з гладкими двогранными променями з лицьового боку. У центрі зірки вміщено рельєфне зображення Знака Княжої Держави Володимира Великого.

Зворотний бік мініатюри плоский з написом рельєфними літерами «Герой України». Зірка за допомогою кільця з вушком з'єднується з колодкою, яка має форму прямокутної металевої пластинки висотою 19 мм і шириною 27 мм. Верхня і нижня частини колодки мають прорізи, через які поверхню колодки обтягнуто муаровою стрічкою шириною 24 мм зі смужками синього та жовтого кольорів. На зворотному боці колодки є застібка для прикріплення мініатюри до одягу.

СТАТУТ ЗВАННЯ ГЕРОЙ УКРАЇНИ (витяг)

звання Герой України присвоюється громадянам України за здійснення визначного геройського вчинку або визначних трудових досягнень;

присвоєння звання Герой України провадиться указом Президента України;

Герою України вручається орден «Золота Зірка» за здійснення визначного геройського вчинку або орден Держави – за визначні трудові досягнення;

Герой України, удостоєний ордена «Золота Зірка», у разі здійснення ним визначних трудових досягнень може бути удостоєний ордена Держави, а Герой України, удостоєний ордена Держави, у разі здійснення ним геройського вчинку може бути удостоєний ордена «Золота Зірка»;

звання Герой України може бути присвоєно посмертно;

звання Герой України не присвоюється за заслуги, які мали місце в минулому і не пов'язані зі становленням та розвитком незалежної України.

ГЕРОЇ УКРАЇНИ: Хмельницька область

Басистюк-Гаптар Ольга Іванівна

(19.08.1950, с. Поляни Волочиського району) – українська співачка (сопрано). У 1974 році закінчила Львівську державну консерваторію (тепер Львівська національна музична академія імені Миколи Лисенка). У 1975–1984 рр. працювала солісткою Львівської філармонії. Від 1984 року – солістка Національного будинку органної й камерної музики у місті Києві. Член Комітету з присвоєння Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1999-2003). Посол доброї волі по лінії міжнародних справ України (2007).

Нагороди: народна артистка УРСР (1985); лауреат Міжнародних конкурсів – VII Міжнародного конкурсу вокалістів у Ріо-де-Жанейро (Бразилія, 1975, Гран-прі та золота медаль імені Е. Віла-Лобоса за найкраще виконання "Бразильської бахіани"); Міжнародного конкурсу вокалістів у Плевені (Болгарія, 1976, перша премія й золота медаль імені К. Попової); Міжнародного конкурсу під егідою ЮНЕСКО у Братиславі (Словаччина, 1978, золота медаль). Лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка (1987). Нагороджена: відзнакою Президента України "Орден князя Ярослава Мудрого" V ступеня; Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2000); медаллю ЮНЕСКО за видатні заслуги у мистецтві (1987); Міжнародною фундацією доктора М. Дем'янова (1992).

21 серпня 2010 року Указом Президента України № 856/2010 за визначні особисті заслуги перед Українською державою у розвитку музичної культури, піднесення міжнародного престижу вітчизняного пісенного мистецтва,

багаторічну творчу діяльність і високу виконавську майстерність Ользі Іванівні Басистюк-Гаптар – артистці-солістці-вокалістці, провідному майстру Національного будинку органної та камерної музики України, народній артистці України присвоєно звання Герой України з врученням ордена Держави.

Про неї

1. **Про присвоєння** О. Басистюк-Гаптар звання Герой України: Указ Президента України від 21 серп. 2010 р. № 856/2010 // Уряд. кур'єр. – 2010. – 18 серп. – С. 4.

2. **Басистюк Ольга.** – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.organhall.kiev.ua/content/view/22/49/lang,ua/>. – Мова укр. – Опис здійснено: 29.06.2016.

3. **Классическая музыка. Ольга Басистюк.** – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://new.vk.com/club8870608>. – Мова укр. – Опис здійснено: 29.06.2016.

4. **Басистюк Ольга** // Ярова М. Музична освіта і митці Поділля: минуле і сучасне. – Кам'янець-Поділ., 2012. – С. 266-267.

5. **Митці України:** енциклопед. довідник / упоряд.: М.Г. Лабінський, В.С. Мурза. – К., 1992. – С. 51.

Богуслаєв В'ячеслав Олександрович

(28.10.1938, м. Уральськ, Казахстан) – український політик, доктор технічних наук, професор. Працював помічником машиніста заводу імені К. Ворошилова у м. Уральськ. Служив в армії. З 1960 по 1962 роки працював слюсарем авторемонтних майстерень в Уральську, потім у Запоріжжі. У 1965 р. закінчив Запорізький машинобудівний інститут. Після закінчення працював

інженером-конструктором, у 1969 році став начальником відділу Запорізького моторобудівного заводу. 1973-1988 рр. – директор Волочиського машинобудівного заводу. 1988-1991 рр. – генеральний директор об'єднання, 1991-1994 рр. – генеральний директор підприємства «Мотор Січ», 1994-2013 – голова правління, генеральний директор ВАТ «Мотор Січ». До складу ПАТ «Мотор Січ» входить декілька структурних одиниць, що знаходяться на території України, серед яких Волочиський машинобудівний завод.

Президент міжрегіональної асоціації промисловців України (1992). 1993-94 – позаштатний радник Президента України. Народний депутат України 5-го і 6-го скликань.

Автор близько 100 наукових праць та винаходів.

Нагороди: лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2001); ордени Трудового Червоного Прапора; «Знак Пошани»; Почесна відзнака Президента України (1996); «За заслуги» II (1998), I ст. (1999).

Указом Президента України № 72/2000 від 19 січня 2000 року за визначні заслуги перед Українською державою в розвитку вітчизняного машинобудування голові правління, генеральному директору акціонерного товариства "Мотор Січ" В'ячеславу Олександровичу Богуслаєву присвоєно звання Герой України з врученням ордена Держави.

Література

1. **Конструкция и техническое обслуживание авиационных двигателей:** учеб. пособ. / В.А. Богуслаев, А.Я. Качан, В.Ф. Мозговой. – Запорожье: Мотор Сич, 2008. – 559 с. – Библиогр.: С. 553-554.

2. **Основи технології машинобудування:** навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Богуслаєв, В.І. Ципак, В.К. Яценко; Запоріз. нац. техн. ун-т, ВАТ «Мотор Січ». – Запоріжжя: ВАТ "Мотор Січ", 2003. – 335 с.: мал., табл. – Бібліогр.: С. 333-335.

3. **Прочность деталей ГТД:** монография / В.А. Богуслаев, В.Б. Жуков, В.К. Яценко. – 2-е изд., перераб. и доп. – Запорожье: ОАО "Мотор Сич", 2003. – 527 с.: рис., табл.

4. **Технологическое обеспечение и прогнозирование несущей способности деталей ГТД** / В.А. Богуслаев, В.К. Яценко, В.Ф. Притченко. – Запорожье: ОАО «Мотор Сич», 2006. – 336 с. – Библиогр.: С. 324-332.

5. **Мы не передадим России контрольный пакет «Антонова»** / беседу вел А. Педосенко // Главком. – 2010. – 12 мая.

Про нього

1. **Про нагородження відзнакою Президента України «Герой України»:** Указ Президента України від 19 січ. 2000 р. № 72/2000. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.03.2016.

2. **Богуслаєв В'ячеслав Олександрович** // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2004. – Т.3. – С. 156–157.

3. **Богуслаєв В'ячеслав Олександрович** // Хто є хто в Україні. – К., 2001. – С.39.

4. **Початок великого шляху:** [про діяльність Волочис. машинобуд. з-ду за керівництва В.О. Богуслаєва] // Позиція. – 2006. – № 16 (серп.).

Бондарчук Сергій Михайлович: Герой «Небесної сотні»

(09.09.1961, с. Губин Старокостянтинівського району – 20.02.2014, вбитий кулею снайпера у м. Київ, похований у м. Старокостянтинів) – громадський активіст, активно брав участь у Революції гідності, працював вчителем вищої кваліфікаційної категорії, вчителем-методистом. Був переможцем міського та учасником обласного етапів конкурсу "Вчитель року – 2013" у номінації

"Фізика", координатором Всеукраїнського фізичного конкурсу "Левеня" у місті Старокостянтинів.

У 1983 році закінчив Кам'янець-Подільський педагогічний інститут. Педагогічну діяльність розпочав у 1983 році у Поповецькій восьмирічній школі Старокостянтинівського району на посаді вчителя фізики та математики. У 1994-1996 роках працював у акціонерному товаристві "Україна" села Сахнівці Старокостянтинівського району. З 1997 року викладав фізику у Старокостянтинівській гімназії.

У 2005-2009 роках очолював Старокостянтинівську міську організацію Конгресу Українських Націоналістів.

Взимку 2013-2014 років перебував на Майдані Незалежності у Києві, де був активним учасником Революції гідності. Був також організатором мирних акцій протесту у місті Старокостянтинів. 20 лютого 2014 року загинув у Києві на вулиці Інститутській внаслідок вогнепального поранення, куля снайпера влучила, коли він виносив поранених побратимів.

Указом Президента України № 890/2014 від 21 листопада 2014 року за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності Сергію Михайловичу Бондарчуку посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена "Золота Зірка".

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. **Бондарчук Т.В.** Кохання, розстріляне снайпером. – Хмельницький: Поліграфіст-2, 2014. – 320 с.: фото.

3. **Сергій Бондарчук** // Небесна сотня / К. Богданович, Х. Бондарева, Ю. Бухтоярова та ін. – Харків, 2015. – С. 40: фото.

4. **Цісарук І.** Назавжди в пам'яті народу / І. Цісарук // Наше місто. – 2016. – 18 лют. – С. 3: фото.

5. **Дацюк В.** Він найбільше любив Україну: [відбулося освячення пам'ятника Герою України С.М. Бондарчуку у м. Старокостянтинів] // Наше місто. – 2015. – 28 трав. – С. 2.

6. **Слободянюк Т.** Любов як найміцніша броня // Поділ. вісті. – 2016. – 16 верес. – С.1.

Бялик Микола Іванович

(24.05.1952, с. Осламово
Віньковецького району – 08. 06. 2013,
с. Радсад Миколаївського району
Миколаївської області) – промисловець.

У 1971 році закінчив
Новоушицький технікум механізації
сільського господарства; у 1984 році –
Одеський сільськогосподарський інсти-
тут. У 1971 році працював майстром
виробничого навчання Говорівського ПТУ
Віньковецького району. З 1971 року проходив службу в лавах Радянської Армії.
З 1974 року працював старшим інженером-технологом,
завідуючим майстерні з ремонту комбайнів Мирівського
відділення "Сільгосптехніки" Кагарлицького району Київської
області. З 1975 року – прийомоздавальником Смілянського
районного відділення "Сільгосптехніки" Черкаської області. З
березня 1977 року – заступником директора, з січня 1991 року –
директором радгоспу (колективного сільськогосподарського
підприємства) "Радсад" Миколаївської області. З березня 1996
року і до смерті – голова правління ВАТ "Радсад".

Був депутатом Миколаївської обласної ради 5-го
скликання (2006-2010) від Народної партії, працював членом
постійної комісії з питань планування, бюджету, фінансів та
інвестицій.

Нагороди: орден "За заслуги" III ступеня (1998, за
сумлінну працю, вагомі досягнення в професійній діяльності);

медаль "За ефективне управління" (2004); почесна орденська відзнака "Суспільне визнання" III ступеня (2003).

Указом Президента України № 1077/2001 від 13 листопада 2001 року за визначний особистий внесок в організацію та забезпечення одержання найвищих показників з виробництва сільськогосподарської продукції, розвиток соціальної сфери голові правління акціонерного товариства "Радсад" Миколаївської області Миколі Івановичу Бялику присвоєно звання Герой України з врученням ордена Держави.

Література

1. **Флагман виноградарства України:** [інтерв'ю з головою правл. ВАТ «Радсад»] / М.І. Бялик; розмову вів В. Фальов // Маяк. – 2010. – 23 січ.

2. **ВАТ «Радсад» – це 25 марок витончених вин** / М. Бялик // Діловий вісн. – 2008. – № 9. – С. 8.

3. **Гра без правил:** [інтерв'ю з головою правл. ВАТ «Радсад»] / М. І. Бялик; записала Н. Бондарчук // Рідне Прибужжя. – 2008. – 4 листоп.

4. **Результати соціально-економічних перетворень на селі** (на прикладі АТ «Радсад») / М.І.Бялик // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв, 2001. – Вип. 4. – С. 153-156.

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 13.11.2001 р. № 1077/2001 // Держ. вісн. України. – 2001. – № 16. – С. 24.

2. **Бялик Микола Іванович** // Хто є хто на Хмельниччині. Вип.2. – К., 2004. – С. 131.

3. **Яцишин М.** Його життя – постійна боротьба // Сіл. новини. – 2016. – 29 січ. – С. 4: фото.

4. **Бялик М.** [Фото] // Уряд. кур'єр. – 2002. – 20 квіт. – С.7.

5. **Серед Героїв України – наш земляк** // Хмельниччина. – 2001. – 30 листоп.

Васильцов Віталій Валерійович: Герой «Небесної сотні»

(16.11.1977, с. Гаврилівці Кам'янець-Подільського району – 18.02.2014, помер від важкого поранення у м. Київ, похований у с. Жорнівка Києво-Святошинського району Київської області) – майстер декоративного садівництва, громадський активіст.

Закінчив Львівський національний аграрний університет, стажувався за кордоном, був одним з кращих професіоналів у декоративному садівництві України. Останні сім років життя мешкав у селі Жорнівка Києво-Святошинського району Київської області. Гуртував навколо себе соціально активних людей, відроджуючи народні традиції. За власні кошти відновив стару криницю загального користування. Безкоштовно, за власною ініціативою, обрізав дерева у селі.

Відразу після побиття "Беркутом" мирних активістів 30 листопада 2013 року приїхав на Майдан Незалежності у Київ, де став активним учасником Революції гідності. 18 лютого 2014 року на розі вулиць Володимирської та Великої Житомирської отримав важке вогнепальне поранення, куля снайпера увійшла в ліву нижню частину живота і залишилася в тілі. Був госпіталізований до Олександрівської клінічної лікарні, де і помер.

Указом Президента України № 890/2014 від 21 листопада 2014 року за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності Віталію Валерійовичу Васильцову посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена "Золота Зірка".

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. **Життя Героя Віталія Васильцова – Вголос.** – Електрон. дані. – Режим доступу: http://vgolos.com.ua/articles/zhyttya_geroya_vitaliya_vasiltsova_136072.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

3. **Жужа К.** Небесна сотня молилися за нас...: хроніка кривавих подій // Проскурів. телеграф. – 2014. – № 9. – С. 4-5: фото.

4. **Один з ангелів «Небесної сотні»** // Летичів. газ. – 2014. – 7 берез.

5. **Слава Героям!** // Край Кам'янецький. – 2014. – 28 лют. – С. 10.

Дзявувський Микола Степанович: Герой «Небесної сотні»

(1.09.1958, с. Чагерне Ємельянівського району Красноярського краю (Росія) – 20.02.2014, м. Київ) – громадський активіст, вчитель географії та біології. Неодноразово брав активну участь в організаціях мітингів на підтримку Євроінтеграції.

1962 року разом з батьками, які поверталися із заслання, переїхав до с. Верба Дубенського району на Рівненщині.

Трудову діяльність розпочав у 1975 році електромонтером Шепетівського деревообробного комбінату.

З 1976 по 1978 рік служив в армії. Закінчив Луцький державний педагогічний інститут імені Лесі Українки у 1983 році.

З 1985 по 2004 рік працював вчителем географії і біології, був заступником директора з навчально-виховної роботи Городнявської загальноосвітньої школи, учителем, заступником директора з наукової роботи Шепетівського НВК № 1.

З 2004 по 2006 рік – завідувач організаційного відділу виконавчого комітету Шепетівської міської ради.

У 1994-1998 рр. був депутатом Шепетівської міської ради. Очолював громадську організацію «Шепетівська спілка підприємців», Шепетівську міську організацію УРП «Собор».

З перших днів Євромайдану брав активну участь в акціях протесту проти влади. Був координатором Шепетівської міської громадської організації ВГО «Майдан».

Загинув 20 лютого 2014 року у Києві на вулиці Інститутській від кулі снайпера, яка влучила йому прямо у серце.

Указом Президента України № 890/2014 від 21 листопада 2014 року за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності, присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (помертвно).

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. **Николай Дзявульський** // Небесна сотня / К. Богданович, Х. Бондарева, Ю. Бухтоярова та ін. – Харків, 2015. – С. 66-67: фото.

3. **Гурінович Н.** Пам'ятаємо про Миколу Дзявувльського, Героя Небесної Сотні // День за днем. – 2016. – 17 лют. – С.2: фото.

4. **Михайлова Г.** Витас дух нескореної волі. 20 лют. 2014 р. на вул. Інститутській у центрі Києва від куль снайпера загинув Микола Дзявувльський // Шепетів. вісн. – 2015. – 19 лют. – С.3: фото.

5. **Ковальчук В.** Вшанували Небесну сотню // День за днем. – 2014. – 2 квіт. – С.1, 2.

6. **Ковальчук В.** Останню путь Миколи Дзявувльського встелили трояндами // День за днем. – 2014. – 26 лют. – С. 1, 2: фото.

Зінкевич Василь Іванович

(1.05.1945, с. Васьківці Ізяславського району) – естрадний співак (тенор), народний артист України. Проживає у м. Луцьку.

Закінчив Вижиницьке училище декоративно-прикладного мистецтва. Став першим чоловіком-солістом у жіночому ВІА «Смерічка». З 1977 року – соліст волинського ВІА «Світязь» під керівництвом Валерія Громцева. Пісні – «Ти – моя весна», «Тільки раз цвіте любов», «Світ без тебе» дуже швидко зробили Зінкевича найпопулярнішим співаком в Україні. У 1980 році Василю Зінкевичу присуджують звання заслуженого артиста України, а в 1985 – народного. На той час артист вніс у скарбничку української музики чимало популярних пісень: «Ясні зорі», «Кличу тебе», «Забудь печаль», «Сонце в небі», «Скрипка грає», «Хай щастить», «Тече вода», «Музика», «Крізь літа».

У 1991 р. закінчив Рівненський державний інститут культури.

Захоплюється етнографією і фольклором.

Нагороджений: Державною премією імені Т.Г. Шевченка за концертні програми останніх років (1994); орденом Миколи Чудотворця (1997); орденом за заслуги 2-го ступеня (1999).

У 2001 р. – від головного редактора газети «Голос України», за результатами конкурсу серед читачів, отримав звання «Золотий голос України», що засвідчило вручення йому «золотого пера». 30 вересня 2001 року Луцький міський голова присвоїв йому звання почесного громадянина Луцька. У 2002 році у Києві Міжнародним центром культури і мистецтв була відкрита «Алея зірок», де Зінкевичу була вручена Зірка України.

Указом Президента України від 19 серпня 2009 р. № 631/2009 присвоєно звання Героя України Зінкевичу Василю Івановичу з врученням ордена Держави за визначні особисті заслуги перед Українською державою у розвитку музичної культури, багаторічну творчу діяльність на ниві збагачення національної пісенної скарбниці.

Про нього

1. **Про присвоєння В. Зінкевичу звання Герой України:** Указ Президента України від 19 серп. 2009 р. № 631/2009. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 28.03.2016.

2. **Золота зірка Василя Зінкевича.** – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/2647/164/92993/>. – Мова укр. – Опис здійснено: 29.06.2016.

3. **Зінкевич Василь Іванович** // Шевченківські лауреати 1962–2001. – К., 2001. – С. 190–191.

4. **Кравчук О.** Коли пісня – справжнє свято. Легендарний виконавець укр. пісень Василь Зінкевич відзначає 70-річчя / О. Кравчук // Сімейна газ. – 2015. – 7 трав. – С. 14: фото.

5. **Ювілейний травень Василя Зінкевича** // Поділ. кур'єр. – 2010. – 29 квіт. – С. 8.

Зубков Іван Іванович:
учасник антитерористичної операції на сході України

(1.11.1973, м. Деражня – 20.01.2015, м. Донецьк) – український військовий, старший лейтенант.

Командир роти вогневої підтримки Іван Зубков у січні 2015 року брав участь у деблокуванні підрозділів, що боронили Донецький аеропорт. Під час одного з боїв він викликав вогонь артилерії на себе, прикривши відхід підрозділу. 20 січня 2015 року останній раз виходив на зв'язок та повідомив, що лежить під завалами. Старший лейтенант загинув внаслідок підриву бойовиками другого поверху нового терміналу.

Опізнаний побратимом Олександром та за результатами експертизи ДНК.

Указом Президента України від 09 червня 2015 р. № 18/2015 присвоєно звання Героя України з врученням ордена Держави за виняткову мужність, героїзм і самопожертву, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності Української держави, вірність військовій присязі.

Про нього

1. Про присвоєння І. Зубкову звання Герой України:

Указ Президента України від 09 черв. 2015 р. № 318/2015. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. Присяжна Л. У Деражні з'явилася ще одна школа імені героя / Л. Присяжна // Вісн. Деражнянщини. – 2015. – 3 верес. – С. 4: фото.

3. Івану Зубкову присвоєно посмертно звання Героя України // Проскурів. – 2015. – 18 черв. – С.3.

4. Президент нагородив Івана Зубкова Зіркою Героя України (посмертно), голова РДА дав доручення іменем Героя назвати його рідну школу // Вісн. Деражнянщини. – 2015. – 18 черв. – С.1: фото.

5. Їхніми іменами назвуть вулиці і школи: [про присвоєння звання Герой України І. Зубкову] // Летичів. газ. – 2015. – 12 черв.

Івашук Петро Володимирович

(1.07.1951, с. Окіп Білогірського району) – генеральний директор товариства «Науково-виробнича агрофірма «Перлина Поділля», заслужений працівник сільського господарства України (2003), кандидат сільсько-господарських наук (2009).

Після служби в лавах Радянської Армії у 1972 році став працювати електрозварювальником і механізатором у колгоспі «Зоря комунізму» с. Мокроволя. 1975-1977 рр. – навчався в Рівненській радянсько-партійній школі за спеціальністю «Агроном»; серпень-вересень 1977 р. – агроном колгоспу «Зоря комунізму»; 1977-1980 рр. – заступник голови правління колгоспу ім. Кутузова с. Кур'янки; 1980-1985 рр. – заступник голови правління колгоспу «Зоря комунізму».

У 1983 році закінчив Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут. 1985-1988 рр. – секретар парткому, 1988-1998 рр. – голова правління колгоспу «Україна» с. Квітневе; 1998-2003 рр. – генеральний директор ТОВ племзавод «Квітневе»; з 2003 – генеральний директор ТОВ НВА «Перлина Поділля» с. Квітневе Білогірського району.

Підприємство вирощує елітне насіння зернових і зернобобових культур, а також насіння гібридної кукурудзи. Є базовим господарством Інституту фізіології рослин і генетики

Національної академії наук України та науково-дослідного Інституту круп'яних культур. Дослідні ділянки нових перспективних сортів пшениці дають високі врожаї. Підприємство займається не тільки вирощуванням, але й переробкою сільськогосподарської продукції. В агрофірмі «Перлина Поділля» побудовано 3 млини загальною потужністю 15 т борошна за зміну, олійня, пекарня, введено в експлуатацію мережу магазинів у сільській місцевості. До послуг трудівників агрофірми — 4 будинки культури, 3 клуби, 9 фельдшерських пунктів. Діти навчаються в 11 школах і відвідують 8 дошкільних навчальних закладів.

Нагороди: ордени «За заслуги» III ступеня, «Знак Пошани», медаль «За мужність в охороні державного кордону України».

Указом Президента України від 21 серпня 2004 р. № 952/2004 присвоєно Звання Героя України з врученням ордена Держави за визначні особисті заслуги перед Українською державою у розвитку агропромислового комплексу, досягнення стабільних високих показників у виробництві сільськогосподарської продукції, багаторічну самовіддану працю.

Про нього

1. **Про присвоєння П. Іващуку звання Героя України:** Указ Президента України від 21 серп. 2004 р. № 952/2004 // Хмельниччина. – 2004. – 3 верес.

2. **Золотарьов В.** Герой України Петро Іващук: Батько любив повторювати: «Є межа в усьому. Немає межі робити людям добро. За цими словами й прагну жити...» // Поділ. вісті. – 2010. – 30 груд.

3. **Іващук П.** Батько любив повторювати: "Є межа в усьому. Немає межі робити людям добро. За цими словами й прагну жити...": / з Героєм України, ген. директором ТОВ НВА "Перлина Поділля" с. Квітневе Білогір. р-ну розмовляв В. Золотарьов / П. Іващук // Поділ. вісті. – 2010. – 30 груд.

4. **Герман Н.** Хтось від тваринництва відмовляється, а в Квітневому планують поголів'я корів збільшити // Життя і слово. – 2009. – 29 трав.

5. **Климов П.** Рік розпочався з подарунків [від ген. директора агрофірми «Перлина Поділля»] // Життя і слово. – 2009. – 21 січ.

Івчук Василь Якович

(21.07.1902, с. Яблунівка колишнього Берездівського району, нині Славутського – 2.10.1938, Бориспіль) – історик.

Закінчив історичний факультет Київського університету.

З 1932 року обіймав посаду директора Дударківської школи (Київська область). За час роботи в школі зарекомендував себе ерудованим, талановитим вчителем, який умів донести до учнів знання, захопити їх пізнанням нового. У школі було запроваджено систематичне проведення політінформацій, під час яких учні дізнавалися про життя країни, адже в селі тоді ще не було радіо, майже ніхто не випишував газет. Користувався любов'ю та повагою колег і батьків. В.Я. Івчук був не тільки гарним педагогом, а й здібним господарем. Директор тримав у школі дві корови та двоє коней. Орендував велику земельну ділянку в колгоспі «Правда». На цій землі силами учнів та колективу школи вирощували для шкільних потреб фрукти та овочі, заготовляли на зиму сіно для корів та коней. Василь Івчук неодноразово обирався народним засідателем для розгляду судових справ, його слово завжди було вагоме, адже він користувався великою повагою в односельців. Коли у селі настав голод, В.Я. Івчук організував у школі одноразове харчування для дітей усіх п'яти класів, які діяли в той час. За допомогою керівництва м'ясокомбінату Василь Якович

урятував у 1933 році від голодної смерті більше 200 дітей шкільного віку села Дударкова.

17 травня 1938 року Василь Якович Івчук був заарештований. Звинувачення стверджувало, що В.Я. Івчук був учасником польської диверсійної шпигунської контрреволюційно-повстанської організації, яка існувала на теренах Бориспільського району із 1936 року. У зв'язку з цим В.Я. Івчука було визнано кримінальним злочинцем.

28 вересня 1938 року вісьмом чоловікам, у тому числі В.Я. Івчукові було оголошено найвищу міру покарання — розстріл.

Указом Президента України від 21 листопада 2007 р. № 1133/2007 присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена Держави за самовідданість і героїзм, виявлені у врятуванні життя школярів під час голодомору 1932–1933 років.

Про нього

1. **Про присвоєння В. Івчуку звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2007 р. № 1133/2007. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 28.03.2016.

2. **Болтівець С.І.** Івчук Василь Якович // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2011. – Т. 11. – С.181.

3. **Єсюнін С.** Подвиг заради дітей // Газета Поділля. – 2012. – 22 листоп. – С.13.

4. **Охріменко Г.** Слаутчина має свого Героя України / Г.Охріменко // Трудівник Полісся. – 2008. – 4 січ.

5. **Охріменко Г.** Подвиг Василя Івчука із Яблунівки буде жити вічно / Г. Охріменко // Трудівник Полісся. – 2006. – 12 трав. – С. 5.

Кірта Георгій Миколайович

(20.07.1946, с. Клубівка Ізяславського району – 27.12.2004, Бортничі) – державний службовець, кандидат технічних наук, академік Транспортної академії, заслужений працівник транспорту України.

Трудову діяльність розпочав у серпні 1964 року слюсарем Клубівського цукрового заводу Ізяславського району. З серпня 1965 року навчався у Харківському інституті інженерів залізничного транспорту. Після закінчення працював черговим по станції Чоп Львівської залізниці. З листопада 1970 по грудень 1971 року – служба в армії у місті Ярославль, після чого повернувся на станцію Чоп, де працював інженером, а потім головним інженером. У листопаді 1972 року став начальником станції Чоп. З травня 1977 року – начальник відділу перевезень, з січня 1978 року – заступник начальника Ужгородського відділку, з квітня 1979 року – начальник Рівненського відділку, з січня 1982 року – начальник Ужгородського відділку. У січні 1985 року став першим заступником начальника, а з липня 1993 року – начальником Львівської залізниці. З квітня 2000 року – перший заступник Міністра – генеральний директор Державної адміністрації залізничного транспорту України Міністерства транспорту України. З серпня 2001 року – генеральний директор Державної адміністрації залізничного транспорту України. З 7 травня 2002 року – міністр транспорту України. З 24 липня 2004 року – міністр транспорту та зв'язку України.

За ініціативи Георгія Кірпи здійснено ряд грандіозних проєктів, що стали ключовими в економічному розвитку країни. Це автобан Київ – Одеса, судноплавний канал Дунай – Чорне море, швидкісний рух пасажирських поїздів, модернізація рухомого складу, розвиток науки і техніки залізничного транспорту.

Кірта – автор 14 наукових праць в галузі залізничного транспорту.

Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2002), Державної премії України в галузі архітектури (2003).

Нагороди: знак «Почесному залізничнику» (1984); орден Дружби народів (1985); орден «За заслуги» III ступеня (1998); орден князя Ярослава Мудрого V ступеня (1999); медаль «За ефективне управління» (1999, Міжнародна кадрова академія); персональна нагорода в номінації «За проявлення волі лідера у зміцненні позицій свого підприємства» «Ертслайкер-2000» (Інститут банкірів у Лондоні); почесна відзнака Міністерства транспорту і морського господарства Республіки Польща; ордени Святого Володимира (1998) та Нестора Літописця (2000); ювілейний орден «Різдво Христове 2000» I ступеня (2000); ювілейна медаль «Різдво Христове 2000» I ступеня (2000). Почесний громадянин Києва (2002).

Указом Президента України від 23 квітня 2002 р. № 367 удостоєний звання Героя України з врученням ордена Держави за заслуги перед Україною у розвитку залізничного транспорту, забезпечення ефективного функціонування транспортної системи держави.

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 23 квіт. 2002 р. № 367 // Уряд. кур'єр. – 2002. – 30 квіт. – С. 4.

2. **Гаєва М.П.** Кірта Георгій Миколайович // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2013. – Т.13. – С. 238-239.

3. **Кірта Георгій Миколайович** // Хто є хто на Хмельниччині. Вип. 1. – К., 2003. – С. 131.

4. **Кірта Георгій Миколайович** // Хто є хто в Україні. – К., 2001. – С. 189.

5. **За великими справами не забував про простих людей** // Шепетів. вісн. – 2010. – 27 лип. – С.3: фото.

Клітинський Олександр Іванович: Герой «Небесної сотні»

Псевдонім "Боець Горана" (15.05.1988, с. Чернелівці Деражнянського району – 19.02.2014, Київ) – член антикорупційного руху «Білий Молот», учасник Революції гідності.

Проживав у рідному селі. Закінчивши школу, поїхав до столиці на заробітки.

3 грудня 2013 року брав участь у Революції гідності. 19 лютого отримав наскрізні кульові поранення ніг, стримуючи разом з побратимами з Білого Молоту наступ "Беркуту" на вулиці Інститутській. З пораненням був доправлений медиками до Будинку профспілок для надання медичної допомоги. Не дивлячись на тривалі пошуки побратимами нерухомого Олександра в палаючому Будинку профспілок у ніч на 19 лютого, знайти його так і не вдалось. Побратими до кінця сподівалися, що Олександр вдалось врятуватись. Тривалий час знаходився у списках зниклих. Його обгоріле тіло було знайдене під завалами та попередньо ідентифіковане за металевим жетоном, де Олександр власноруч підписався як "Боець Горана". Похований Білим Молотом з почестями на Аскольдовій могилі. Після проведення експертизи ДНК тіло остаточно ідентифіковано.

Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» присвоєно Указом Президента України № 890 року від 21 листопада 2014 (посмертно) — за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності.

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. **Садомська Л.** Хмельничанин похований на Аскольдовій могилі // Поділ. вісті. – 2014. – 15 лип. – С. 3.

Корнєєв Анатолій Петрович: Герой «Небесної сотні»

(23.01.1961, с. Цвіклівці Кам'янець-Подільського району – 20.02.2014, Київ) – активіст Євромайдану. В 1976 році закінчив Рудську 8-річну школу, 1978 – Жванецьку середню школу.

В 1978-1982 рр. – навчався у Кам'янець-Подільському вищому військово-інженерному командному училищі.

1982–1987 рр. – служба в групі радянських військ у Німеччині.

1987–1991 рр. – служба на Далекому Сході.

У 1991–2003 рр. працював на Кам'янець-Подільському хлібокомбінаті, де пройшов шлях від завідувача складу до заступника директора.

2003–2007 рр. – безробітний.

У 2007–2010 рр. працював у ТОВ «Стіомі-Холдинг».

3 листопада 2010 р. по лютий 2014 – Рудський сільський голова.

Брав участь у контратаці Майдану зранку 20 лютого. Загинув біля парасету в районі зеленого паркану за Жовтневим палацом від кулі снайпера в серце.

Під час атаки Анатолій Корнєєв перебував в смарагдовому мотоциклетному шоломі і при аналізі

відеозаписів бою на Інститутській востаннє живим ідентифікований на містку через Інститутську в момент штурму Жовтневого палацу.

Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» присвоєно Указом Президента України № 890 року від 21 листопада 2014 року (помертньо) — за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності.

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890 // Офіц. вісн. Президента України. – 2014. – 22 листоп. – С. 4-5.

2. **Корнєєв Анатолій** // Небесна сотня / К. Богданович, Х. Бондарева, Ю. Бухтоярова та ін. – Харків, 2015. – С. 90 - 91: фото.

3. **Будзей О.** Чи так ми вшановуємо наших героїв?: [у Кам'янці-Поділ. відбулася презентація кн. про Героя України А. Корнєєва «Герой нової доби»] // Подолянин. – 2015. – 6 берез. - С. 8.

4. **Мельник Г.** Дружина героя Небесної сотні Анатолія Корнєєва вишиває бісером ікони, щоб не збожеволіти від горя // Сімейна газ. – 2015. – 15 січ. – С. 4: фото.

5. **Добровольський В.** «Я прийду на світанку у садок із росю...»: Кам'янецьчина попрощалася з Героєм Анатолієм Корнєєвим // Кам'янець-Поділ. вісн. – 2014. – 28 лют. – С. 1.

Мазур Артем Анатолійович: Герой «Небесної сотні»

(6.08.1987, Хмельницький – 3.03.2014, Київ) – активіст Євромайдану; ротувий 9-ї роти 15-ї сотні Самооборони Майдану. Смертельно поранений 18 лютого 2014 року під час сутичок у Маріїнському парку.

В акціях протесту Євромайдану Артем Мазур брав участь два місяці.

18 лютого 2014 року поранений осколками гранати під час сутичок у Маріїнському парку, по-звірячому побитий, отримав відкриту черепно-мозкову травму – в хлопця був проламаний череп, лікарі витягували осколки з голови. Від дня поранення перебував у комі в міській клінічній лікарні швидкої медичної допомоги. Родичі планували перевезти його в Чехію або Польщу на лікування, проте 3 березня опівдні, не приходячи до тями, Артем помер.

4 березня 2014 року на Майдані Незалежності попрощались із загиблим бійцем 15 сотні. Відспівали Артема у Михайлівському Золотоверхому соборі, поховали на батьківщині.

5 березня 2014 року Хмельницькому технологічному багатопрофільному ліцею, в якому раніше навчався загиблий, присвоєно ім'я Артема Мазура.

18 лютого 2015 у Хмельницькому технологічному багатопрофільному ліцеї ім. Артема Мазура була відкрита меморіальна дошка.

Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» присвоєно Указом Президента України № 890/2014 від 21 листопада 2014 року (посмертно) – за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання

конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності.

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. **Артем Мазур** // Небесна сотня / К. Богданович, Х. Бондарева, Ю. Бухтоярова та ін. – Харків, 2015. – С. 102-103: фото.

3. **Садомська Л.** Герої не вмирають // Поділ. вісті. – 2014. – 6 берез. – С. 1.

Пагор Дмитро Олексійович: Герой «Небесної сотні»

(10.04.1992 с. Хропотова Чемеровецького району – 19.02.2014 м. Хмельницький) – український активіст Євромайдану.

Навчався у Кам'янець-Подільському державному аграрно-технічному університеті.

У Хмельницькому працював на автомобільній мийці.

Дмитро грав у футбол, виступаючи за місцеву команду в його рідному селі Хропотова на першість Чемеровецького району.

Загинув увечері в Хмельницькому біля будівлі СБУ, звідки була відкрита стрілянина. Був поранений у голову, невдовзі помер у лікарні.

1 грудня 2014 року при вході в Інститут механізації та електрифікації сільського господарства Подільського державного аграрно-технічного університету встановлено пам'ятний знак Дмитру Пагору.

Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» присвоєно Указом Президента України № 890/2014 від 21 листопада 2014 року (помертньо) — за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності.

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. **Інші загиблі під час акцій протесту** // Небесна сотня / К. Богданович, Х. Бондарева, Ю. Бухтоярова та ін. – Харків, 2015. – С. 180.

3. **Петрук Л.** Герої, яким усміхається сонце // Кам'янець-Поділ. вісн. – 2014. – 5 груд. – С. 6: фото.

4. **Дацкова Т.** Пробач мамо, що не дожив до весни // Вперед. – 2014. – 6 берез.

5. **Честь і слава Герою «Небесної сотні»!** // Нове життя. – 2014. – 28 лют.

6. **Жила М.** Не дожив до 22-річчя 50 днів. Минулого тижня в селі Хропотова, що на Чемеровеччині, на похорон 21-річного Дмитра Пагора зібралося близько півтисячі людей // Газ. Поділля. – 2014. – 27 лют. – С. 6: фото.

Петраківський Олександр Петрович: учасник антитерористичної операції на сході України

(4.06. 1988, м. Житомир) – український військовик, майор, командир роти 8-го окремого полку спеціального призначення. Народився у сім'ї військових. Батько Петро і мати Тетяна – полковники, дружина Галина – курсант Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, сестра Світлана та її чоловік – офіцери.

Закінчив середню школу № 2 в м. Ізяслав. Під час навчання у школі відвідував парашутний гурток «Каскад». Ще до вступу до військового вишу здійснив понад 100 стрибків з парашутом.

Навчався в Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів), яку закінчив у 2009 році.

Капітан Олександр Петраківський очолював групу спеціального призначення оперативного командування «Північ» Збройних Сил України.

20 липня 2014 року група військових під його керівництвом, забезпечуючи проходження колони техніки Збройних Сил та сил добровольчого батальйону «Айдар» до аеропорту Луганська, потрапила у засідку під селищем Щастя. У ході бою Олександр Петраківський отримав важке поранення в голову, однак продовжував керувати діями групи, виносив поранених у безпечне місце, що дозволило забезпечити передислокацію колони.

26 серпня 2015 року рішенням 52-ї сесії Хмельницької міської ради присвоєно звання "Почесний громадянин міста Хмельницького.

Звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» присвоєно Указом Президента України № 918/2014 від 4 грудня 2014 року за виняткову мужність, героїзм і

незламність духу, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України.

Про нього

1. **Про присвоєння О. Петраківському звання Герой України:** Указ Президента України від 4 груд. 2014 р. № 918/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/918/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 30.06.2016.

2. **Герой України Петраківський Олександр Петрович.** – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://gur.gov.ua/content/petrakivskiy-oleksandr-petrovych.html>. – Мова укр. – Опис здійснено: 30.06.2016.

3. **Майор Петраківський Олександр Петрович.** – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.asv.gov.ua/?q=knyga-muzhnosti/mayor-petrakivskyy-oleksandr-petrovych>. – Мова укр. – Опис здійснено: 30.06.2016.

4. **Мельник Г.** Батько Героя України продає його нагороду, щоб врятувати сина // Сімейна газ. – 2016. – 30 черв. – С. 3: фото.

Петринюк Василь Андрійович

(20.07.1952, с. Огрисківці Лановецького району Тернопільської області) – заслужений працівник сільського господарства України (1997), доктор економічних наук (2006).

Закінчив Шепетівський сільськогосподарський технікум бухгалтерського обліку (1970), Тернопільський фінансово-економічний інститут (1976, нині ТНЕУ).

Працював головним бухгалтером колгоспу «Світанок» в с. Ванжулів Лановецького району (1971-1974).

Від 1974 – у Хмельницькій області: старший юрист-консульт міжколгоспної юридичної групи Білогірського району, головний бухгалтер Білогірського районного управління сільського господарства, голова правління колгоспу «Червона зірка» в смт Ямпіль Білогірського району (1980-1991), 1-й секретар Теофіпольського РК КПУ; від 1992 – голова колгоспу «Труд» в с. Новоставці Теофіпольського району; у 1998 заснував тут фермерське господарство «Огайо», 1999 – очолив ТОВ «Полква», від 2002 – у цьому ж селі генеральний директор ТОВ «Старт», яке об'єднало 4 збанкрутілі господарства; обробляє близько 12 тис. га землі; орендує рілля в Лановецькому районі; впроваджує новітні технології та форми організації праці; утримує соціальну сферу 15 сіл.

Звання Героя України з врученням ордена Держави присвоєно Указом Президента України N 1058/99 від 21 серпня 1999 р. за визначний особистий внесок в організацію та забезпечення одержання найвищих показників з виробництва сільськогосподарської продукції, розвиток соціальної сфери.

Література

1. **Вдома найліпше** / розмовляла С. Шандебура // Поділ. вісті. – 2016. – 11 лют. – С. 6.
2. **"У селі невдовзі будуть дуже бурхливі події"** / В. Петринюк // Поділля. – 2012. – 21 черв. – С. 7: фото. кольор.

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 серп. 1999 р. N 1058/99. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 28.03.2016.
2. **Слободянюк П.** Герой України Василь Петринюк. – Тернопіль: ТЗОВ Тернограф, 2012. – 252 с.: іл.
3. **Бузало В.Й.** Петринюк Василь Андрійович // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2011. – Т. 8. – С. 183-184.

4. Слід на землі // Життя Теофіпольщини. – 2012. – 20 лип. – С. 4: фото.

Подригун Олександр Володимирович: Герой «Небесної сотні»

(23.01.1972, с. Залужжя Білогірського району – 23.02.2014, м. Київ, похований у с. Залужжя) – учасник Євромайдану.

Коли Олександрю було 12 років помер його батько. Після закінчення школи одружився, в нього народилося двоє дітей: Руслана і Андрій. Розлучився. Діти жили то з однією, то з іншою бабусею. Сашко подався на заробітки до Києва. Брав участь у Революції гідності.

21 лютого 2014 року був жорстоко побитий, внаслідок чого отримав важкі тілесні ушкодження. Був знайдений на вулиці Лісовій у Києві з розбитою головою; госпіталізований до однієї з київських лікарень, де і помер 23 лютого 2014 року.

Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» присвоєно Указом Президента України № 890/2014 від 21 листопада 2014 р. (посмертно) — за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності.

Про нього

1. Про присвоєння звання Герой України: Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. **“Мама відзначала свій день народження, і не знала, що сина вже немає в живих”**. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 29.06.2016.

3. **Герої Небесної сотні вічно житимуть у наших серцях**. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://bgadmin.gov.ua/news/geroji_nebesnoji_sotni_vichno_zhitimut_u_nashikh_sercjakh/2015-02-18-2830. – Мова укр. – Опис здійснено: 29.06.2016.

Його Блаженство Блаженніший ВОЛОДИМИР, Митрополит Київський і всієї України (в миру Віктор Маркіянович Сабодан)

(23.11.1935 с. Марківці, Летичівського району – 5.07.2014 м. Київ) – архієрей Української православної церкви з 1966 року, у 1992–2014 роках її предстоятель, Митрополит Київський і всієї України.

З дев'яти років ніс різні послухи при Свято-Архангело-Михайлівському храмі рідного села. Після закінчення Меджибзької середньої школи навчався в Одеській духовній семінарії (1954–1958).

1958 року вступив до Ленінградської духовної академії, яку закінчив 1962 року зі ступенем кандидата богослов'я за наукову роботу «Христос Спаситель – Начальник світу».

Викладав в Одеській духовній семінарії, виконував обов'язки старшого помічника інспектора, одночасно обіймав посаду секретаря Одеського єпархіального управління.

У 1965 році закінчив аспірантуру при Московській духовній академії, став ректором Одеської духовної семінарії з возведенням у сан архімандрита. 1966 року призначений заступником начальника Руської духовної місії в Єрусалимі.

23 червня 1966 року став єпископом Звенигородським, вікарієм Московської єпархії з дорученням виконувати обов'язки представника РПЦ на Всесвітній Раді Церков.

28 листопада 1968 року єпископ Володимир був переміщений на Переяслав-Хмельницьке вікаріатство Київської єпархії. З 20 березня 1969 року – єпископ Чернігівський і Ніжинський, тимчасово керував Сумською єпархією. Протягом 1970–1973 років був відповідальним редактором журналу «Православний вісник».

18 квітня 1973 року призначений єпископом Дмитрівським, вікарієм Московської єпархії, ректором Московської духовної академії і семінарії, 9 вересня возведений у сан архієпископа. З 18 квітня 1978 року – професор Московської духовної академії.

Після возведення в сан митрополита 16 липня 1982 року очолив Ростовську й Новочеркаську єпархію у Російській Федерації.

28 березня 1984 року митрополит Володимир призначений Патріаршим екзархом Західної Європи.

З 30 грудня 1987 року – Керуючий справами Московського Патріархату й постійний член Священного Синоду. 1989 року тимчасово управляв Гаазькою єпархією (Голландія). Наприкінці 80-х рр. митрополит Володимир активно займався суспільною діяльністю. 16 вересня 1988 року на установчій конференції Радянського фонду милосердя й здоров'я був обраний членом президії й правління фонду.

1988 року став членом Центральної виборчої комісії під час виборів народних депутатів СРСР. З 10 квітня 1989 року очолював комісію, створену в грудні 1988 року, з питань вивчення матеріалів, що стосуються реабілітації духовенства й мирян РПЦ.

Звання Герой України з врученням ордена Держави присвоєно Указом Президента України № 745/2011 від 9 липня 2011 – за видатні особисті заслуги в утвердженні духовності, гуманізму та милосердя в суспільстві, багатолітнє сумлінне служіння Українському народові, з нагоди 45-річчя хіротонії та 20-ї річниці незалежності України.

Про нього

1. **Про присвоєння В. Сабодану звання Герой України:** Указ Президента України від 09 лип. 2011 р. № 745/2011. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. **Білий Л.Г.** Духовний заповіт Блаженнішого Володимира як настанова для українського суспільства // Історія, культура та освіта: християн. вимір: зб. наук. праць. – Хмельницький, 2015. – Вип. 4. – С. 9-12.

3. **Блажевич Ю.** Митрополит Володимир, син подільської землі – на службі Всевишньому, церкві і людям // Історія, культура та освіта: християн. вимір: зб. наук. праць.- Хмельницький, 2015. – Вип. 4. – С. 22-28.

4. **Церковь почтила память Блаженнейшего Митрополита Владимира** // Мир. – 2015. – 1 дек. – С. 2: фото.

5. **Козуб Т.** Митрополит Владимир стал Героем Украины // Комсомол. правда в Украине. – 2011. – 12 июля. – С. 2.

Сушко Лука Григорович

(16.10.1919, с. Вербка Летичівського району – 11.09.2011, Київ) – військовий діяч.

Навчався в піхотному і танковому училищах. З жовтня 1941 – в 21-й танковій дивізії Ленінградського фронту. З 01.1942 – командир розвідки 104-ї окремої танкової бригади. З 01.1943 – заступник начальника штабу з розвідки. З 1944 – начальник штабу 105-го танкового полку. З 01.1945 – заступник командира 84-го гвардійського танкового полку 6-ї танкової армії. 04.1945 – представлений до присвоєння звання Героя Радянського Союзу (подання не реалізоване з невідомої причини). 1945-1959 – командир 84-го танкового полку, командир 84-го танкового батальйону. З 1949 – начальник військового навчального танкового центру, голова Куйбишевського ОК ДТСААФ, військовий комендант округу Потсдам (Німеччина), старший викладач тактики у ВНЗ (м. Київ). З 1975 – у відставці.

Похований у Києві на Берковецькому кладовищі.

Звання Героя України з врученням ордена «Золота Зірка» присвоєно Указом Президента України № 139/99 від 27 жовтня 1999 р. за особисту мужність і героїзм, виявлені в боях з фашистськими загарбниками під час Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.

Про нього

1. Про нагородження відзнакою Президента України «Герой України»: Указ Президента України від 27.10.1999 р. № 139/99 // Летичів. газ. – 2000. – 20 квіт.

2. Пшигалінська Л. Він умів звертатись відразу до всіх // Летичів. газ. – 2013. – 3 трав. – С. 2.

3. **Борисов В.** Герой України з Летичівщини / В.Борисов // Поділ. вісті. – 2010. – 23 лют.

4. **Грубов Є.** Лука Сушко – Герой України // Летичів. газ. – 2009. – 21 серп. – С. 8.

5. **Уродженець Вербки Герой України** // Летичів. газ. – 2000. – 28 жовт.

Чаплінський Володимир Володимирович: Герой «Небесної сотні»

(13.01.1970, Североморськ Мурманської області (Російська Федерація) – 20.02.2014, Київ).

Після закінчення школи у 1986 році переїхав в Україну.

Закінчив Нетішинське професійно-технічне училище за спеціальністю електромонтер з обладнання. У 1990 році, після служби у лавах Радянській Армії, розпочав трудову діяльність на Київському картонно-паперовому комбінаті. Мешкав у місті Обухів Київської області. Вів активний спосіб життя: любив спорт і подорожі, захоплювався автомобільним спортом, був членом клубу BMW, займав призові місця в гонках, які проводив клуб.

Дуже любив Україну, її культуру та історію, був справжнім патріотом своєї Батьківщини, відчував біль своєї держави, вболівав за її долю, підтримував її в боротьбі за свободу, прагнув їй добра та кращого майбутнього, мав активну громадянську позицію, не міг миритися з безправ'ям та соціальною несправедливістю, був готовий віддати заради рідної землі найцінніше – своє життя.

Відразу після побиття 30 листопада 2013 року "Беркутом" мирних активістів приїхав на Майдан Незалежності у Києві, де став активним учасником Революції гідності. Належав до першої сотні Самооборони Майдану. Як правило приїздив увечері і чергував усю ніч, охороняючи барикади. Був

переконаний, що саме досвідчені чоловіки мають стояти на варті вночі. В усі вирішальні дні був на передовій, інколи днями не повертався додому. 20 лютого 2014 року загинув на вулиці Інститутській внаслідок вогнепального поранення, куля снайпера влучила йому у шию. Похований у місті Обухів Київської області.

Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» присвоєно Указом Президента України № 890/2014 р. від 21 листопада 2014 року (посмертно) — за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності.

Про нього

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014>. – Мова укр. – Опис здійснено: 30.06.2016.

2. **Чаплінський Володимир Володимирович.** – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://ukrgeroes.narod.ru/ChaplinskyVV.htm>. – Мова укр. – Опис здійснено: 30.06.2016.

3. **Володимир Чаплінський.** – Електрон. дані. – Режим доступу: http://nebesna.prawda.com.ua/volodimir_chaplinskij.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

4. **Мальчук В.** Славутчина має свого Героя Небесної Сотні // Трудівник Полісся. – 2014. – 3 лип. – С. 1, 2.

Шаповал Михайло Васильович

(8.02.1946, смт Чемерівці) — голова правління сільськогосподарського кооперативу «Летава» Чемеровецького району.

Після смерті батьків Михайло з молодшим братом Сергієм потрапив у Дашевський дитячий будинок Вінницької області.

Після закінчення школи вступив до Іллінецького зоологічного технікуму на спеціальність зоотехніка. Працював за розподілом бригадиром тваринників Антонінського цукрового комбінату в Красилівському районі. Через рік зайняв посаду зоотехніка у колгоспі ім. Петровського села Пампушки.

У 1970 році жителі села Біла Чемеровецького району обрали його головним зоотехніком колгоспу. У цьому ж році Шаповал здобув вищу освіту, закінчивши Білоцерківський сільськогосподарський інститут.

У 1972 році був обраний секретарем парткому колгоспу ім. Б. Хмельницького села Біла. У 1974 році – головою колгоспу «Ленінський шлях» села Кутківці Чемеровецького району. Після перетворення цього колгоспу в радгосп «Восход» Шаповал повернувся в колгосп ім. Б. Хмельницького головним економістом і в 1977 році був обраний головою колгоспу.

У 1980 році, після смерті голови колгоспу ім. Леніна села Летава В.Д. Ліщука, рішенням райкому партії був рекомендований на посаду голови колгоспу ім. Леніна – (нині с. Летава Чемеровецького району).

Колгосп ім. Леніна, нагороджений орденом Леніна, з утворенням самостійної української держави був перетворений в сільськогосподарський кооператив «Летава», де Шаповал М.В. працює по теперішній час.

Предметом гордості сільчан є музей історії села, в якому відображена трудова діяльність кількох поколінь летавчан.

Журналісти України визнали цей музей кращим сільським музеєм.

Звання «Герой України» з врученням ордена Держави присуджено Указом Президента України № 859/ 2010 від 21 серпня 2011 – за визначні особисті заслуги перед Українською державою у розвитку сільського господарства, впровадження прогресивних технологій та передових форм господарювання, багаторічну самовіддану працю.

Про нього

1. Про присвоєння **М. Шаповалу** звання **Герой України**: Указ Президента України від 21 серп. 2010 р. № 859 / 2010 // Уряд. кур'єр. – 2010. – 28 серп. – С. 4.

2. **Гончарук В.О.** Слуга землі. – Чемерівці, 2010. – 41 с.: фото.

3. **Слободянюк Г.** "Летавчанка" знову об'єднала таланти // Поділ. вісті. – 2016. – 30 черв. – С.1.

4. **Козлов М.** Соль землі // Киев. вести. – 2012. – 21 апр.

5. **Гончарук В.** Високий політ "Летави": 65 запитань Герою України, голові СГК "Летава" Михайлу Васильовичу Шаповалу з нагоди його 65-ліття / В. Гончарук // Нове життя. – 2011. – 28 жовт.; 4 листоп.

6. **Гончарук В.О.** Слуга землі: поезії [про М. Шаповала]. – Чемерівці, 2010. – 41 с.: фото.

Шеремет Людмила Олександрівна: Герой «Небесної сотні»

(21.11.1942, Макіївка
Донецької області – 22.02.2014,
Хмельницький) – активістка
Євромайдану.

Своє життя присвятила мирній і найблагороднішій справі – лікуванню людей, даруючи їм здоров'я.

Після закінчення медичного інституту розпочала практику у Краснодонській районній лікарні лікарем-анестезіологом.

У 1969 році переїхала у місто Хмельницький. З того часу до 2009 року працювала у Хмельницькій міській лікарні лікарем-анестезіологом та лікарем акушером-гінекологом у Хмельницькому міському перинатальному центрі.

Людмила Олександрівна дуже любила Україну, її культуру та історію, була справжнім патріотом своєї Батьківщини, відчувала біль своєї держави. Тому, коли вирішувалася доля України під час Революції гідності вона не могла залишатись осторонь буремних подій, брала активну участь у мирних мітингах.

19 лютого 2014 року біля будівлі Служби безпеки України у Хмельницькому, під час спроби мітингувальників потрапити до приміщення, раптово була відкрита стрілянина. Людмила Шеремет отримала важке вогнепальне поранення у голову і 22 лютого 2014 року померла у лікарні. Похована у Хмельницькому на кладовищі "Шаровечка".

Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» присвоєно Указом Президента України № 890/2014 від 21 листопада 2014 року (померла) – за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини,

самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності.

Про неї

1. **Про присвоєння звання Герой України:** Указ Президента України від 21 листоп. 2014 р. № 890/2014. – Електрон. дані. – Режим доступу: [http://http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/890/2014). – Мова укр. – Опис здійснено: 27.06.2016.

2. **Інші загиблі під час акцій протесту** // Небесна сотня / К. Богданович, Х. Бондарева, Ю. Бухтоярова та ін. – Харків, 2015. – С. 181.

3. **Шандовська Л.** «Коли мама на колінах благала не стріляти в людей, їй влучили у голову». Виповнюється рік з дня смерті активістки Майдану Людмили Шеремет // Сімейна газ. – 2015. – 19 лют. – С. 3: фото.

4. **Нікітін О.** «Вона просто хотіла почути, що СБУ з народом». У Хмельницькому провели в останню путь Людмилу Шеремет, за життя якої медики боролися кілька днів // Газ. Поділля. – 2014. – 27 лют. – С. 6: фото.

Зміст

Передмова.....	3
Історія нагороди	4
Нагородні атрибути звання Герой України	5
Статут звання Герой України (витяг)	8
Герой України: Хмельницька область	9
Басистюк-Гаптар Ольга Іванівна	9
Богуслаєв В'ячеслав Олександрович.....	10
Бондарчук Сергій Михайлович: Герой «Небесної сотні»... 12	
Бялик Микола Іванович.....	14
Васильцов Віталій Валерійович: Герой «Небесної сотні»... 16	
Дзявувльський Микола Степанович: Герой «Небесної сотні»	17
Зінкевич Василь Іванович	19
Зубков Іван Іванович: учасник антитерористичної операції на сході України.....	21
Іващук Петро Володимирович.....	22
Івчук Василь Якович	24
Кірпа Георгій Миколайович	26
Клітинський Олександр Іванович: Герой «Небесної сотні»	28
Корнєєв Анатолій Петрович: Герой «Небесної сотні».....	29
Мазур Артем Анатолійович: Герой «Небесної сотні».....	31
Пагор Дмитро Оленксіївич: Герой «Небесної сотні»	32
Петраківський Олександр Петрович: учасник антитерористичної операції на сході України.....	34
Петринюк Василь Андрійович	35
Подригун Олександр Володимирович: Герой «Небесної сотні».....	37
Його Блаженство Блаженніший ВОЛОДИМИР, Митрополит Київський і всієї України (у миру Віктор Маркіянович Сабодан)	38
Сушко Лука Григорович.....	41
Чаплінський Володимир Володимирович: Герой «Небесної сотні»	42
Шаповал Михайло Васильович.....	44
Шеремет Людмила Олександрівна: Герой «Небесної сотні» 46	

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

Бібліографічне видання

**ГЕРОЇ УКРАЇНИ:
Хмельницька область**

випуск другий, доповнений і перероблений

Відповідальна за випуск: *Н.М. Синиця*

Комп'ютерне опрацювання: *Дорош В.Ю.*

Підписано до друку 05.07. 2016 р. Формат 30×42/2.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографією. Наклад прим.

Віддруковано з готового оригінал-макета ФОП Заколотним М.І.
м. Хмельницький, вул. Соборна, 55 Тел. (0382)777-717
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3770 від 28.01.2010